

СВИКВАНИЕ

(«Български орел», 1846)

Всичките народи около нас си извдигнъха главата и виждат по светът що става и какво трябва да правят. Власите, сърбите и гърците затичат под покривът на тяхната едва станала свобода, за да я сличат с другите европски народи с наука, с просветение, с търговия и със занаят, за да захванат при другите християнски народи едно достойно за почет място, като те досега не са го задържали, за да изпълнят само редът, към когото бог ги е повикал на светът като народи, като челядье от едно и също произлизание. И самите турци, той народът, който най-напред преди 400 години е дошъл в Европа от азиатските пусти полета, сам той народ гледа да придобие по-голяма сила и да преобрази царството си с една таква леснина, на която пригледат зима от другите страни на Европа.

А какво трябва да правим ми българете при един такъв живот и при една такава размирица от всите страни? Трябва ли ми да останем живи умрели, каквото досега? Не трябва ли да продумами поне една дума в царствата на народите, нима защо сме един народ от пет милиона души? Трябва ли ми още много време без име да останем, непозайни на другите народи на тая земя? Трябва ли ми християнски закон, на когото вярата на нашите прадеди са я бранили с кръвта си и животът си, още много време да докарвами срам затова, защото са непознавами не като християни, сир. като просветени, изтащени людье, като братия на другите християни? Трябва ли ми още много време да оставим мрътъв нашът язык, когото сме напоследили от нашите прадеди, и повече днес, кога гледами около нас християнските и славенските народи да изтащават языкът

си и народнината си, ми същите да станем един чуждинец, което е насреща разумът ни? — Не! Тва не може да остане тъй занаят! И ми българете трябва да започнем да са усещами като народ, който има същите правди с другите европейски народи! Ми трябва да държим здраво езикът си и вярата си! Ми трябва да покажем с прилежът нанаят и с изтащението на разумът, че сме християни, че сме славени, братия на московците, на сърбите и на другите славенски народи!

И каква леснина трябва ми да поемнем към тва?

Когато дойдоха нашите св. апостолъе Кирил и Методий при прадедите ни, за да им проповядват християннията и да ги настанат към добрина и мъдрост, какво направиха те тогава и коя леснина поеха за тоя ред? Те измислиха славенските (старобългарските) слова и подадоха нам Свето писание на бащиний ни език. Можем ли и ми той светий приглед, това голямо поучение на нашите св. апостолъе по-добре да поемнем, като и ми да закачвами същото напоследвание, с което те си уздравиха един свет и славен помен довеки между всичките народи на земята, да го подновим и умложим, и да направим по-придобивни изтащени славенский език и измислените от тях слав. слова, и с книги и с писания разсеяното им между нас семе на християннията и на изтащението да го разпръснем на целия наш народ?

Подканени от пригледът на те големи апостолъе, щем и ми за същите и истинните напоследници на изтащени славенский език от Кирила и Методия да започнем да изваждами един известник, който трябва да понареди поне малко нещо нашът народ, както имат и близосъседните ни народи, власите, сърбите и гърците на тяхното гражданско управление.

Той известник не е на име Българский орел, написан на един чист народен език, също както са хортува по всичките страни на бащинията ни и ще известява те:

1. Граждански известия от всъде; повечето щат бъдат новини от Цариград, от Турско, от Влашко, от Гърция и от другите близосъседни славенски страни; всите щат са известяват, колкото са може по-скоро.

2. При тая главна основа на нашът лист, ще има учебний дял на известникът ни, описания на някои чюдни места, страни и народи на бащинията ни, както и от другите европски страни, и повечето славенските, като да стоят по-близо към нашът народ; случки на щастието на народът ни от старо време до днес; из-

вестия на нявгашното ни слободно управление; делата на нашите юнаци и на нашите царъе; честта на бащинията ни и др. т.

3. Достойни забележвания на изтащението и на редът за школата на близоседните ни народиз ще им са показва леснината и пътът, за да са преобразят в бащинията ни по-добре школата и редът на учението.

4. За търговците и за които имат занаят ще има известия, поучения и наставявания, по кой ред трябва да вървят те, за да докарат един такъв имот и едно такова цъфтене на търговията и на занаятите, както другите европски народи.

5. Развеселителната страна на известникът ни ще има приказки, баски, народни песни, народни притчи, смешливи приказвания и повечето такива неща, от които могат даскалите по нашите школа да придобият нещо за изтащението на децата.

6. Най-сетне ще има прегледвание за всичките нови книги, които са пишат на българский език.

При едно толкова различно съдържание ще намери всякой книжовен човек нещичко в известникът ни, дето да го поучава, весели и да му донася придобивка. Заради тва само са надем повече, че щат са найдат за него много купувачи.

А защо сега от зачало броят на купувачите не са знае още, що ще излазя от него на 1 и на 15 всякой месец по един брой, тъй голям и със същите слова, каквото сегашний лист. Ако би са намерат повече купувачи, то ще тогава да излазя по един брой всякога на 1, 10 и 20 в месец.

Всякой, като се подпише, приема дарба първий брой. Здравейте, милички!

Иванчо Андреев.